

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 03 0 K 019233 21 Kž 10
Sarajevo, 22.02.2021. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija mr Božidarke Dodik kao predsjednice vijeća, Jasmine Begić i Slavka Pavlovića kao članova vijeća, uz sudjelovanje Senke Herić kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv osumnjičenog E.H., zbog krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 342. stav 3. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine u vezi sa krivičnim djelima Dogovor za učinjenje krivičnih djela iz člana 338., Ugrožavanje sigurnosti iz člana 183. stav 1., produženim krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. u sticaju sa produženim krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. stav 2. u vezi sa stavom 1., a sve u vezi sa članom 54. i članom 55. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbi osumnjičenog E.H. i žalbi njegovog branitelja, izjavljenim protiv rješenja Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 019233 21 Kv 26 od 12.02.2021. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 22.02.2021. godine, donio je slijedeće

R J E Š E N J E

Žalba osumnjičenog E.H. i žalba njegovog branitelja, izjavljene protiv rješenja Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 019233 21 Kv 26 od 12.02.2021. godine, odbijaju se kao neosnovane.

O b r a z l o ž e n j e

Rješenjem Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 019233 21 Kv 26 od 12.02.2021. godine prema osumnjičenom E.H., protiv koga se vodi istraga zbog krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 342. stav 3. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZ FBiH), u vezi sa krivičnim djelima Dogovor za učinjenje krivičnih djela iz člana 338., Ugrožavanje sigurnosti iz člana 183. stav 1., produženim krivičnim djelom Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. stav 1. u sticaju

sa produženim krivičnim djelom Iznuda iz člana 295. stav 2. u vezi sa stavom 1., a sve u vezi sa članom 54. i članom 55. KZ FBiH, produžen je pritvor za 2 (dva) mjeseca, koji po tom rješenju može trajati najduže do 20.03.2021. godine do 15:45 sati ili do nove odluke suda. Prema osumnjičenom je pritvor produžen iz zakonskih razloga propisanih odredbom člana 146. stav 1. tačke a), c) i d) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH).

Protiv navedenog rješenja žalbe su izjavili osumnjičeni Elvis Hamzić i njegov branitelj, advokat N.M. iz T. (u daljem tekstu: branitelj).

Žalbom osumnjičenog E.H. prvostepeno rješenje je osporeno zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, s prijedlogom da se žalba uvaži, pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Branitelj osumnjičenog navedeno rješenje osporava zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede Krivičnog zakona, s prijedlogom da se žalba uvaži, pobijano rješenje preinači i ukine pritvor prema njegovom branjeniku uz izricanje mjera zabrane iz članova 140. i 140a. ZKP FBiH, ili da se ono ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Ovaj sud je ispitao pobijano rješenje u granicama žalbenih navoda osumnjičenog E.H. i njegovog branitelja, kao i po službenoj dužnosti u smislu člana 321. u vezi sa članom 338. ZKP FBiH, pa je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Osporavajući prvostepeno rješenje zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, osumnjičeni u žalbi prigovara da mu je Kantonalni sud u Tuzli za branitelja po službenoj dužnosti, po njegovom izboru postavio advokata I.A. iz T., ali je ubrzo dobio rješenje kojim se postavljeni branitelj razrješava od dužnosti, čemu se on protivio. Nadalje ističe da je dana 01.02.2021. godine dobio rješenje kojim mu je za branitelja po službenoj dužnosti postavljen advokat N.M., a da ga prethodno niko nije ni pitao da li je saglasan sa postavljanjem tog branitelja. Tvrdi da se protivio takvoj odluci suda i tražio da mu se postavi branitelj po njegovom izboru, ali da je to sud odbio i time mu uskratio pravo na adekvatnu odbranu, čime je učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka.

Ovi žalbeni navodi osumnjičenog ne dovode u pitanje zakonitost pobijanog rješenja.

Provjeravajući osnovanost navedenih žalbenih prigovora, ovaj sud nalazi da iz stanja spisa prvostepenog suda proizilazi da je pobijano rješenje doneseno u ponovljenom postupku, nakon što je rješenjem ovog suda broj 03 0 K 019233 21 Kž 8 od 02.02.2021. godine ukinuto rješenje Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 019233 21 Kv 23 od 20.01.2021. godine o produženju pritvora osumnjičenom E.H. i predmet vraćen tom sudu

na ponovno odlučivanje. Iz obrazloženja drugostepenog rješenja, slijedi da je citirano rješenje prvostepenog suda ukinuto zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH, odnosno povrede prava na odbranu optuženog. Ovo stoga, jer je ovaj sud utvrdio da je postavljanjem branitelja osumnjičenom bila osigurana samo formalna odbrana, budući da se on protivio da ga brani postavljeni branitelj, advokat A.G. iz T., koga mu je sud postavio po službenoj dužnosti nakon što mu je određen pritvor, rješenjem prvostepenog suda broj 03 0 K 019233 19 Kpp 40 od 26.12.2019. godine, dakle, bez prethodnog izjašnjenja osumnjičenog u smislu člana 59a. stav 1. ZKP FBiH, a da je sud nakon toga zanemario razmotriti zahtjeve osumnjičenog kojim je tražio razrješenje postavljenog branitelja. Nadalje, iz stanja spisa proizilazi da je prvostepeni sud dana 01.02.2021. godine u predmetu broj 03 0 K 019233 19 Kpp 40 održao ročište koje je zakazano radi određivanja branitelja po službenoj dužnosti osumnjičenom E.H.. Na tom ročištu, sud je konstatirao da je povodom zahtjeva ovog osumnjičenog da mu se postavi novi branitelj, jer ne želi da ga brani postavljeni branitelj, advokat A.G., dana 27.01.2021. godine uzeo njegovu izjašnjenje i da se tada osumnjičeni izjasnio da želi da mu sud za branitelja postavi advokata B.H. Sud je upoznao osumnjičenog da to nije moguće zbog ograničenja propisanog u članu 54. stav 1. ZKP FBiH, jer je navedeni branitelj postavljen po službenoj dužnosti tada osumnjičenom, a sada optuženom B.K. u istom postupku. Sud je dalje konstatirao, da je na izričito traženje osumnjičenog E.H., rješenjem od 27.01.2021. godine postavljen mu branitelj advokat I.A., ali da je nadležno tužiteljstvo dana 29.01.2021. godine dostavilo podnesak kojim je obavijestilo sud da je navedeni branitelj u istom postupku postavljen optuženom A.L. i da stoga ne može biti branitelj i ovom osumnjičenom, te da je advokat I.A., nakon što mu je dostavljen taj podnesak tužiteljstva na izjašnjenje, obavijestio sud da je iz etičkih razloga saglasan da se razriješi od dužnosti postavljenog branitelja osumnjičenom E.H. Imajući to u vidu, sud je na tom ročištu, ponovno pozvao osumnjičenog E.H. da izabere branitelja sa predočene liste, naglašavajući da je protivno navedenoj odredbi ZKP FBiH da ga u ovom postupku brani advokat I.A., ali je osumnjičeni i dalje insistirao da on bude njegov branitelj, odbijajući da izabere drugog branitelja sa predočene liste. Osumnjičeni je insistirao da mu sud pozove telefonom navedenog advokata ili advokata B.H., iako mu je sud sasvim jasno više puta objasnio da to nije moguće, jer su oni postavljeni za branitelje drugim osumnjičenim, odnosno optuženim u istom postupku. Nadalje, na njegovu tvrdnju da ga bole ruke od vezivanja lisicama i da ne može čitati, postupajuća sudija mu je ponudila da mu ona pročita spisak advokata sa liste, ali je on i to odbio i pored upozorenja da će, u slučaju da odbije izabrati branitelja sa predočene liste (izuzev advokata koji su postavljeni drugim osumnjičenim, odnosno optuženim u ovom postupku, sa čijim imenima ga sud upoznao), branitelja mu postaviti sud. Osumnjičenom je tom prilikom, povodom njegove tvrdnje da ne zna nikoga drugoga od advokata sa predočene liste i da ne može da se izjasni na poziv suda, postupajuća sudija pročitala više imena advokata sa liste koji se bave krivičnim pravom, ali je osumnjičeni, i pored višestrukog pozivanja postupajuće sudije da izabere branitelja sa predočene liste i upozorenja da će mu branitelja postaviti sud, ako ga sam ne izabere, odbio sam izabrati branitelja. Potom

je doneseno rješenje kojim se advokat I.A. razrješava dužnosti postavljenog branitelja osumnjičenom, kao i rješenje kojim je za branitelja osumnjičenom postavljen advokat N.M. iz T.

Slijedom navedenog, ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud u svemu postupio u skladu sa odredbom člana 54. stav 1. ZKP FBiH kojom je propisano da više osumnjičenih, odnosno optuženih mogu imati zajedničkog branitelja, osim ako branitelja postavlja sud, kao i sa odredbom člana 59. stav 6. istog zakona, iz koje proizilazi da će sud prvo pozvati osumnjičenog/optuženog da sam izabere branitelja sa predočene liste, a ako sam ne izabere branitelja, da će mu branitelja postaviti sud. S tim u vezi, ne se može prihvatiti žalbena tvrdnja osumnjičenog da mu je sud postavio branitelja, advokata N.M. bez njegovog znanja i da ga niko nije pitao za njegovo mišljenje, te da mu je sud odbio postaviti branitelja koga je on izabrao, jer upravo suprotno proizilazi iz zapisnika sa ročišta održanog dana 01.02.2021. godine. Osim toga, ni osumnjičeni u žalbi ne spori da je advokat I.A. u istom postupku postavljen za branitelja tada osumnjičenom, a sada optuženom A.L., zbog čega je sud ovog advokata opravdano razriješio dužnosti postavljenog branitelja osumnjičenom E.H., te nakon što je ovaj osumnjičeni odbio izabrati drugog branitelja sa predočene liste, pravilno je postupio sud kada mu je za branitelja postavio drugog advokata. Stoga se neosnovanim ocjenjuju žalbeni prigovori osumnjičenog da je navedenim postupanjem suda povrijeđeno njegovo pravo na odbranu i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka.

Nije osnovan ni žalbeni prigovor branitelja osumnjičenog, kojim smatra da je povrijeđeno pravo na odbranu osumnjičenog i učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH, time što je osumnjičeni odbio posjetu branitelja i rekao da ne želi izaći kada ga je on išao posjetiti dana 17.02.2021. godine u KPZ T. Ovo stoga, što i iz navedenog žalbenog navoda sasvim jasno proizilazi da je takvo postupanje osumnjičenog rezultat vlastite odluke, a ne postupaka suda ili drugih organa koji učestvuju u krivičnom postupku, a kojim bi osumnjičeni eventualno bio onemogućen u korištenju svojih prava.

Žalbeni navodi branitelja kojima ističe da nije osnovan zaključak suda o postojanju osnovane sumnje da je osumnjičeni učinio krivična djela za koja se tereti, kao i zaključak o postojanju posebnih pritvorskih razloga, tvrdnjom da tužiteljstvo nije na „provjerljiv“ način prezentiralo dokaze, da se radi o svjedocima koji su pripadnici druge grupe ljudi koji imaju interesa da svojim iskazima što više „optereće“ osumnjičenog, od strane ovog suda se ocjenjuju paušalnim, jer u žalbi nije konkretizirano o kojim dokazima je riječ i kakav je to „provjerljiv“ način prezentiranja dokaza, pa se takvi žalbeni navodi, usljed paušalnosti, nisu mogli ni ispitati od strane ovog suda. Isto se odnosi i na žalbeni prigovor kojim branitelj ukazuje da se osnovana sumnja zasniva na nezakonitim dokazima, odnosno dokazima pribavljenim provođenjem posebnih istražnih radnji i „slučajnih video/audio snimaka“, jer smatra da sudu nisu dostavljeni dokazi koji opravdavaju

izdavanje naredbi za pribavljanje tih dokaza, odnosno da nije dokazano „da se drugim sredstvima dokazivanja nije mogla postići svrha“. Ovo stoga, što u žalbi nije određeno navedeno na koje naredbe za provođenje posebnih istražnih radnji se odnosi navedeni prigovor, budući da je sud postojanje osnovane sumnje zasnovao na brojim dokazima pribavljenim provođenjem različitih posebnih istražnih radnji i to: nadzor i tehničko snimanje telekomunikacija iz člana 130. stav 2. tačka a) ZKP FBiH, nadzor i tehničko snimanje prostorija iz člana 130. stav 2. tačka c) ZKP FBiH i tajno praćenje i tehničko snimanje osoba i predmeta, transportnih sredstava i predmeta koji stoje u vezi sa njima iz člana 130. stav 2. tačka d) ZKP FBiH. Nadalje, u vezi prigovora branitelja koji se odnosi na nepostojanje dokaza iz kojih proizilazi opravdanost izdavanja „naredbi za slučajne video/audio snimke, ovaj sud nalazi da branitelj tim prigovorom ukazuje na slučajne nalaze iz člana 134. ZKP FBiH, za koje procesni zakon ne propisuje izdavanje naredbe, jer se radi o dokazima do kojih se slučajno došlo, provođenjem određene posebne istražne radnje. Međutim, u žalbi je izostala konkretizacija zašto branitelj smatra da ovi dokazi nisu mogli biti korišteni kao zakoniti dokazi pri donošenju pobijanog rješenja. Stoga se navedeni žalbeni prigovori, kao paušalni, nisu mogli ni ispitati. Iz tih razloga žalbom branitelja nije dovedena u pitanje zakonitost niti pravilnost pobijanog rješenja u odnosu na zaključak o ispunjenosti općeg uvjeta za produženje pritvora osumnjičenom E.H.

Branitelj žalbom osporava postojanje posebnog pritvorskog razloga iz člana 146. stav 1. tačka a) ZKP FBiH na strani osumnjičenog, žalbenim navodima da nisu tačne tvrdnje da je osumnjičeni znao da će se desiti njegovo hapšenje i da je zbog toga napustio Tuzlu, nego da je on ne znajući za to, otišao u S. i svoj boravak uredno prijavio u policijsku stanicu. Kako po tvrdnji branitelja, osumnjičeni ima uredno prijavljeno prebivalište u T. i ne posjeduje dvojno državljanstvo, smatra da nisu bili ispunjeni uvjeti za produženje pritvora po navedenom zakonskom osnovu.

Ovi žalbeni navodi branitelja nisu osnovani.

Obzirom da iz obrazloženja pobijanog rješenja slijedi da je sud svoj zaključak o postojanju navedenog pritvorskog osnova zasnovao na okolnosti da se osumnjičeni nalazio u bjekstvu, da mu je od strane Kantonalnog suda u Tuzli određen pritvor dana 27.12.2019. godine, koji se ima računati od dana i časa lišenja slobode, da je lišen slobode u Republici S. po osnovu izdate međunarodne potjernice i u postupku ekstradicije izručen Bosni i Hercegovini, da iz iskaza svjedoka D.K. proizlazi da mu je osumnjičeni u telefonskom razgovoru rekao da zna da će biti akcija, zbog čega je i pobjegao u Republiku S., i po ocjeni ovog suda, pravilno je zaključio prvostepeni sud, da sve te okolnosti ukazuju na opasnost od bjekstva osumnjičenog i da su ispunjeni uvjeti za produženje pritvora iz osnova člana 146. stav 1. tačka a) ZKP FBiH. Stoga suprotne paušalne žalbene tvrdnje branitelja ne dovode u pitanje pravilost tog zaključka prvostepenog suda, pri čemu je važno napomenuti da na ostalim okolnostima na koje branitelj ukazuje, nije ni zasnovan taj zaključak prvostepenog suda.

Neosnovanim se ocjenjuju i žalbeni prigovori branitelja kojim osporava pravilnost pobijanog rješenja u odnosu na zaključak o postojanju posebnog pritvorskog osnova iz člana 146. stav 1. tačka c) ZKP FBiH na strani osumnjičenog, obzirom da se žalbom ne dovodi u pitanje postojanje razloga na kojima je sud izveo svoj zaključak o postojanju iteracijske opasnosti za slučaj puštanja osumnjičenog na slobodu (višestruka ranija osuđivanost osumnjičenog, izražena upornost u vršenju krivičnih djela, da je krivična djela za koja je osnovano sumnjiv u ovom postupku činio u dužem vremenskom periodu i dr.). Stoga, žalbenom tvrdnjom da je izostalo obrazloženje „šta bi to posredno ili neposredno preduzeo osumnjičeni da ponovi ili dovrši krivično djelo“, ne dovodi u pitanje takvo utvrđenje suda, jer tu okolnost nije ni potrebno utvrđivati pri odlučivanju o postojanju navedenog pritvorskog osnova.

Žalbom branitelja je osporen i zaključak prvostepenog suda o postojanju pritvorskog osnova iz člana 146. stav 1. tačka d) ZKP FBiH na strani osumnjičenog, navodima u žalbi da nema dovoljno dokaza o osnovanoj sumnji da je osumnjičeni učinio krivično djelo za koje se protiv njega vodi istraga i da činjenični opis krivičnog djela, kojim je on označen kao član organizirane grupe ljudi, ne predstavlja takav način izvršenja djela da bi njegovo puštanje na slobodu rezultiralo stvarnom prijetnjom narušavanja javnog reda. Ističe i to da nema „tih vanrednih okolnosti na koje se poziva sud“, obzirom da je istragom bilo obuhvaćeno 14 osumnjičenih, od kojih se 11 sada optuženih, nalazi na slobodi.

Ni ovi žalbeni navodi nisu osnovani.

Odredbom člana 146. stav 1. tačka d) ZKP FBiH je propisano da će se osumnjičenom/optuženom odrediti odnosno produžiti pritvor, u vanrednim okolnostima, ako se radi o krivičnom djelu za koje se može izreći kazna zatvora od deset godina ili teža kazna, a koje je posebno teško, s obzirom na način izvršenja ili posljedice krivičnog djela, ako bi puštanje na slobodu rezultiralo stvarnom prijetnjom narušavanja javnog reda. Žalbom branitelja nije osporeno da se radi o krivičnom djelu za koje se može izreći kazna zatvora od deset godina ili teža kazna, te da je u pitanju posebno teško krivično djelo, nego zaključak suda o postojanju vanrednih okolnosti i postojanju stvarne prijetnje narušavanja javnog reda u slučaju puštanja osumnjičenog na slobodu. Međutim, ne može se prihvatiti žalbeni prigovor da nema „tih vanrednih okolnosti na koje se poziva sud“, što se obrazlaže navodima da je istragom bilo obuhvaćeno 14 osumnjičenih, od kojih se 11 sada optuženih, nalazi na slobodi. Imajući u vidu date razloge prvostepenog suda na kojima je zasnovan zaključak o postojanju vanrednih okolnosti (strana 39. pasus prvi obrazloženja pobijanog rješenja), koji razlozi žalbom nisu osporeni, sasvim je irelevantno to što su neki od optuženih na slobodi i ne dovodi u pitanje taj zaključak suda. Nadalje, paušalnom se ocjenjuje žalbena tvrdnja da osnovana sumnja ne postoji i da činjenični opis krivičnog djela, kojim je njegov branjenik označen kao član organizirane grupe ljudi, ne predstavlja takav način izvršenja djela da bi njegovo puštanje na slobodu rezultiralo stvarnom

prijetnjom narušavanja javnog reda. S tim u vezi, ovaj sud ističe da žalbom branitelja nije dovedeno u pitanje utvrđenje prvostepenog suda o postojanju osnovane sumnje da je osumnjičeni, kao član organizirane grupe ljudi, učinio krivično djelo za koje se protiv njega vodi istraga, niti su žalbom osporeni konkretni razlozi na kojima je sud zasnovao svoj zaključak o postojanju stvarne prijetnje narušavanja javnog reda u slučaju puštanja osumnjičenog na slobodu (strana 39. pasus drugi obrazloženja pobijanog rješenja). Stoga žalbom branitelja nije dovedena u pitanje pravilnost pobijanog rješenja o postojanju pritvorskog osnova iz člana 146. stav 1. tačka d) ZKP FBiH na strani osumnjičenog.

Nadalje, kako je prvostepeni sud u obrazloženju pobijanog rješenja (strana 40. pasus treći) naveo konkretne razloge zbog kojih smatra da se ista svrha koja se želi postići produženjem pritvora prema osumnjičenom, ne bi mogla ostvariti primjenom neke od blažih mjera, kojim razlozima se žalba branitelja uopće ne bavi, niti ih dovodi u pitanje, iz tih razloga se nije mogao prihvatiti žalbeni prijedlog branitelja da se njegovom branjeniku umjesto pritvora, odrede mjere zabrane iz odredbi čl. 140. i 140a. ZKP FBiH.

Iz prethodno iznesenih razloga, ovaj sud je primjenom odredbe člana 337. stav 3. ZKP FBiH, žalbe osumnjičenog E.H. i njegovog branitelja, odbio kao neosnovane

Zapisničar
Senka Herić,s.r.

Predsjednica vijeća
mr Božidarka Dodik,s.r.